

Stichting
Piloten
Aandelen
Airfrance
KLM

Jaarverslag
2023

Inhoudsopgave jaarstukken 2023

pagina

Bestuursverslag	3
Financieel verslag	5
Balans per 31 december 2023	6
Staat van baten en lasten over 2023	7
Grondslagen	8
Toelichting op de balans per 31 december 2023	9

Bestuursverslag Stichting Piloten Aandelen Air France-KLM 2023

Voor u ligt het jaarverslag van de Stichting Piloten Aandelen Air France-KLM, SPAAK. We brengen verslag uit van de werkzaamheden van het bestuur en relevante gebeurtenissen die plaatsvonden in het jaar 2023.

Het bestuur

Het bestuur bestaat uit KLM-vliegers. Binnen het bestuur van de stichting benoemt het VNV-bestuur regulier één SPAAK-bestuurder rechtstreeks. Naast het door de VNV benoemde bestuurslid vormen reguliere bestuurders het bestuur van de stichting. De reguliere bestuurders worden steeds voor vier jaar benoemd. Ieder jaar vindt er wisseling van een positie plaats, op deze wijze is continuïteit maximaal geborgd. De benoeming van de VNV-bestuurder staat los van dit schema.

Gezien de vorming van een associatie met de VNV en de vorm waarvoor gekozen is, is de functie van algemeen bestuurslid weer ingevuld per februari 2023.

Vanwege het aantreden van een nieuw presidentieel team bij de VNV is het door de VNV benoemde bestuurslid vervangen per april 2023.

Gedurende zijn lopende termijn heeft de penningmeester aangegeven het bestuurswerk niet langer te kunnen combineren met zijn overige activiteiten. Hij is per november 2023 vervangen door een nieuw aangetreden bestuurslid.

In november 2023 eindigde de reguliere termijn van de voorzitter. Hij werd herbenoemd voor een nieuwe periode van vier jaar.

Het bestuur is de afgetreden bestuursleden zeer dankbaar voor hun jarenlange inzet voor SPAAK.

Aandelenpakket

Ultimo 2023 beheerde SPAAK 2.241.065 aandelen. Dit komt overeen met 0,85 procent van het aandelenkapitaal van Air France-KLM en een stemrecht van 0,97 procent. Door verdere verdubbeling van het stemrecht zal dit stemrecht medio 2024 oplopen tot ruim boven de 1 procent, de grens die geldt voor uitgebreidere rechten als aandeelhouder.

In 2023 heeft Air France-KLM een zogeheten reverse share split uitgevoerd. Hierbij werd het aantal aandelen verminderd en tegelijkertijd de waarde van het aandeel in dezelfde verhouding vergroot. In dit geval is gekozen voor een factor 10. De waarde van het pakket is op het moment van omzetting vanzelfsprekend gelijk gebleven.

Association SPAAK

De afgelopen periode is gebleken dat de vorm van SPAAK, een Nederlandse stichting, niet volledig aansluit bij het Franse ondernemingsrecht. Dit zou in de toekomst eventueel tot discussies kunnen leiden bij de uitoefening van onze rechten als aandeelhouder. Een associatie van aandeelhouders naar Frans recht is een effectievere manier om invloed aan te wenden. Naar aanleiding hiervan hebben SPAAK en de VNV na gedegen onderzoek besloten om gezamenlijk een dergelijke associatie te vormen: Association SPAAK. Dit heeft in september 2023 zijn beslag gekregen. In de praktijk zal er nauwelijks verschil zijn met de oude situatie en blijft SPAAK de partij die de aandelen in Air France-KLM beheert en de rechten en plichten behorende bij het aandelenpakket uitoefent.

Activiteiten

Aan diverse reguliere activiteiten is ook in 2023 weer invulling gegeven, zoals het opbouwen en verder verdiepen van het netwerk van andere aandeelhouders, commissarissen en andere key players in en bij de Air France-KLM holding.

Net als vorig jaar heeft een delegatie van het bestuur de Air France-KLM AVA (Algemene Vergadering van Aandeelhouders) bezocht op de luchthaven Charles de Gaulle van Parijs.

Deze vergadering werd volgens het vaste stramien afgewerkt. Zo werd verantwoording over 2023 afgelegd en werden bestuurders (her)benoemd. Via de rondvraag werd tot slot gestemd over diverse voorstellen. Het SPAAK-bestuur laat zich bij de stemmingen over deze voorstellen leiden door de continuïteit van KLM en de belangen van de KLM-vlieger. Over het algemeen kon op basis hiervan positief gestemd worden met een enkele onthouding.

Na de vergadering was er gelegenheid diverse contacten op te doen en te onderhouden. De aanwezige bestuursleden hebben onder andere gesproken met vrijwel de gehele Air France-KLM-top en vertegenwoordigers van de Nederlandse overheid.

Eind 2023 vond in Parijs de Investor Day van Air France-KLM plaats. Deze bijeenkomst wordt georganiseerd voor voornamelijk analisten van investeringsbanken en brokers. Ook het bestuur van SPAAK was met een kleine delegatie aanwezig. Vanuit het bedrijf was de volledige Group Executive Committee aanwezig, wat het belang van de bijeenkomst voor Air France-KLM onderstreepte. Gezien de aanwezigheid van veel bij Air France-KLM betrokken spelers was er bij de ontvangst en de afsluitende borrel ruime gelegenheid om met verschillende personen kennis te maken en van gedachten te wisselen.

In 2023 heeft SPAAK op diverse andere dossiers actie ondernomen en haar invloed aangewend. Het ging hierbij met name om de operationele problemen bij KLM en de plannen van de Nederlandse overheid om het aantal vluchten op Schiphol drastisch te beperken.

Naast de reguliere vergaderingen van het bestuur waren er regelmatig contacten tussen de verschillende bestuurders onderling. Tevens werd op regelmatige basis afgestemd met het dagelijks bestuur van de VNV.

Vooruitblik 2024

De verwachtingen voor 2024 voor Air France-KLM zijn gezien de aanhoudende passagiersvraag goed. Tevens is het eigen vermogen weer positief en de schuldenpositie verbeterd.

Uitdagingen zijn de aanhoudende tekorten aan onderdelen en personeel bij met name KLM. De voornemens tot het krimpen van het aantal vluchten op Schiphol is een andere zorg.

De in het afgelopen jaar aangekondigde samenwerking met SAS moet in 2024 zijn beslag krijgen. De wijze waarop deze samenwerking met SAS wordt ingericht is een belangrijk punt van aandacht.

Op deze dossiers zal SPAAK voor en achter de schermen actief blijven.

Stichting
Piloten
Aandelen
Airfrance
KLM

Financieel verslag 2023

Balans per 31 december 2023

(na voorstel resultaatbestemming)

	31-12-23		31-12-22	
	€	€	€	€
Actief				
Financiële vaste activa		30.460.555		27.587.518
Vlottende activa		4.584		2.236
Liquide middelen		522.167		551.119
		<u>30.987.306</u>		<u>28.140.873</u>
Passief				
Eigen vermogen				
Vrij besteedbaar vermogen	522.075		747.455	
Bestemmingsreserve	<u>30.460.555</u>		<u>27.387.145</u>	
		30.982.630		28.134.599
Kortlopende schulden en overlopende passiva		4.675		6.274
		<u>30.987.306</u>		<u>28.140.873</u>

Staat van baten en lasten over 2023

	realisatie 2023	realisatie 2022
	€	€
Lasten		
Bestuurskosten		
Onkosten en declaraties	5.745	5.364
Totaal	5.745	5.364
Algemene kosten		
Verzekeringen	2.450	1.891
Accountantskosten	2.582	5.529
Adviseringskosten	3.168	24.074
Algemene kosten	655	40
Totaal	8.854	31.534
Totaal lasten	14.600	36.898
Resultaat Stichting	(14.600)	(36.898)
Financiële baten en lasten		
<i>Financiële lasten</i>		
Bankkosten	(597)	(6.967)
Waardeveranderingen van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten		
Gerealiseerde resultaat effecten	-	(22.017.871)
Ongerealiseerde resultaat effecten	2.873.046	6.771.762
Servicekosten	(9.819)	(10.674)
	2.863.227	(15.256.783)
Totaal financiële baten en lasten	3.862.630	(15.263.751)
Resultaat voor bestemming	2.848.030	(15.300.649)
Mutatie bestemmingsreserves		
Dotatie bestemmingsreserve	3.073.410	(15.256.783)
Toevoeging aan de vrije reserves	(225.380)	(43.865)

Grondslagen

Algemeen

Activiteiten

De stichting heeft ten doel:

- a. het behartigen van de collectieve langetermijnbelangen van de KLM-vliegers;
- b. het bevorderen van de continuïteit van KLM en de daarmee verbonden onderneming; en voorts al hetgeen in de ruimste zin met een en ander verband houdt, daartoe behoort en/of daartoe bevorderlijk kan zijn.

De stichting tracht haar doel onder meer te bereiken door het verwerven, langdurig beheren en vervreemden van een pakket aandelen Air France-KLM en het uitoefenen van alle aan dit pakket verbonden rechten in de ruimste zin des woords.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde winstgevingsregels alsmede met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving C1 'kleine organisaties-zonder-winststreven'.

De jaarrekening is opgesteld in euro's.

De activa en passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde tenzij anders vermeld.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Effecten

De effecten worden gewaardeerd tegen de reële waarde. De gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen worden in de staat van baten en lasten verantwoord.

Derivaten

Afgeleide financiële instrumenten worden gewaardeerd tegen kostprijs, danwel verkoopprijs, inclusief bijkomende aan- of verkoopkosten.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten enerzijds, en anderzijds de kosten en andere lasten van het jaar, gewaardeerd tegen historische kostprijzen.

Baten

De baten betreffen de opbrengsten van de in het verslagjaar aan derden geleverde goederen en diensten na aftrek van kortingen. Tevens worden de ontvangen bijdragen, contributies en donaties hieronder verantwoord.

Financiële baten en lasten

De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende van derden ontvangen, respectievelijk aan derden betaalde interest.

Belastingen

De loonbelasting, omzetbelasting en vennootschapsbelasting zijn niet van toepassing voor de stichting.

Toelichting op de balans per 31 december 2023

ACTIVA

	31-12-23	31-12-22
	€	€
Financiële vaste activa		
Effecten	30.460.555	27.587.518

Hieronder het verloop van het aantal aandelen en de beurswaarde per 31 december per jaar.

Jaar	Aantal aandelen	Beurswaarde per 31-12
2016	3.000.000	15.522.000
2017	4.154.536	56.418.599
2018	7.114.210	67.442.711
2019	7.114.210	70.601.420
2020	11.065.261	56.654.136
2021	11.065.261	42.833.625
2022	22.410.656	27.587.518
2023	2.241.065	30.460.555

De effecten bestaan uit ontvangen en aangekochte aandelen Air France-KLM.

Op 31 augustus 2023 heeft een 'reverse share split' bij AF-KLM plaatsgevonden. Hierbij werden 10 aandelen waardeneutraal vervangen voor 1 nieuw aandeel. Het aantal aandelen dat SPAAK bezit, is hiermee met een factor 10 afgenomen. Op het relatieve aandelenbezit van SPAAK binnen AF-KLM en de waarde van het aandelenpakket had deze 'reverse share split' geen effect.

	31-12-23	31-12-22
	€	€
Overige vorderingen		
De specificatie luidt als volgt:		
Vooruitbetaalde verzekeringen	4.584	2.236
	4.584	2.236
Liquide middelen		
De specificatie luidt als volgt:		
ABN-AMRO bestuursrekening	423.768	452.402
ABN-AMRO beleggersrekening	6	6
ING Zakelijke rekening	98.393	98.711
	522.167	551.119

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting

PASSIVA

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Stichtingsvermogen		
Vrij besteedbaar vermogen	522.075	747.455
Bestemmingsreserve	30.460.555	27.387.145
	30.982.630	28.134.599

De specificatie van deze jaarrekeningposten is als volgt:

Vrij besteedbaar per begin boekjaar	747.455	791.320
Resultaat boekjaar	(225.380)	(43.865)
Vrij besteedbaar per eind boekjaar	522.075	747.455

Bestemmingsreserve per begin boekjaar	27.387.145	83.659.470
Effect stelselwijziging (resultaat op effecten t/m 2021)	-	(41.015.542)
Toevoeging boekjaar	3.073.410	-
Onttrekking boekjaar	-	(15.256.783)
Bestemmingsreserve per eind boekjaar	30.460.555	27.387.145

De bestemmingsreserve betreft het aandelenkapitaal en wordt jaarlijks door het bestuur vastgesteld.

Kortlopende schulden en overlopende passiva

De specificatie van deze jaarrekeningpost is als volgt:

Crediteuren	-	1.598
Accountantskosten	4.675	4.676
	4.675	6.274

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Er zijn geen 'niet in de balans opgenomen verplichtingen'.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum.